

А.А. Мазаракі

2013 р.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В КИЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про дистанційне навчання (далі – Положення) в Київському національному торговельно-економічному університеті (далі – Університет, КНТЕУ) є нормативним документом, який регламентує процес дистанційного навчання в Університеті.

1.2. Це Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (ст. 42), Положення про організацію навчального процесу (п. 6), Положення про дистанційне навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 №466.

1.3. Положення про дистанційне навчання у КНТЕУ визначає основні засади організації та проведення навчання за місцем перебування (проживання) студентів, слухачів на основі використання сучасних досягнень інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІКТ), психології та дидактики, в тому числі без відриву від виробництва.

1.4. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади, підготовки іноземців та підвищення кваліфікації працівників.

1.5. Завданням дистанційного навчання є забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей.

1.6. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

- асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;
- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;
- веб-середовище дистанційного навчання – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;
- дистанційна форма навчання – форма організації навчального процесу у закладах освіти, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний освітній або освітньо-кваліфікаційний рівень;
- інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;
- психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;
- синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);
- система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;
- система управління дистанційним навчанням – програмне забезпечення, призначене для організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;
- суб'єкти дистанційного навчання – особи, які навчаються (студент, слухач), та особи, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо);
- технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та наукових установах.

2. РЕАЛІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

2.1. Дистанційне навчання реалізовується шляхом:

- застосування дистанційної форми як окремої форми навчання;
- використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в

різних формах.

2.2. Запровадження дистанційної форми навчання у КНТЕУ можливе за погодженням з МОН України.

2.3. Підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації (післядипломна освіта) кадрів за дистанційною формою навчання здійснюються у КНТЕУ за ліцензованими, акредитованими напрямами підготовки (спеціальностями).

2.4. Навчально-виховний процес за дистанційною формою організується відповідно до робочих навчальних планів за умови їх адаптації до дистанційної форми навчання.

2.5. Строк навчання студентів, слухачів за дистанційною формою встановлюється КНТЕУ і має бути не меншим, ніж за денною формою за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями, напрямами підготовки та спеціальностями.

2.6. Кількість студентів, слухачів КНТЕУ, що навчаються за дистанційною формою, визначається відповідно до рішення вченої ради КНТЕУ в межах ліцензованого обсягу підготовки (перепідготовки, підвищення кваліфікації, спеціалізації) за заочною формою навчання та/або в межах ліцензованого обсягу підготовки до вступу у вищий навчальний заклад, підготовки іноземців.

2.7. Технології дистанційного навчання під час організації та забезпечення денної, вечірньої, заочної та екстернатної форм навчання можуть використовуватись у КНТЕУ за наявності відповідного кадрового та системотехнічного забезпечення.

2.8. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання у навчальному процесі приймається вченою радою КНТЕУ.

3. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

3.1. Навчальний процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи. Основною формою організації навчального процесу за дистанційною формою є самостійна робота.

3.2. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

3.3. Лекція, консультація, семінар проводяться зі студентами (слухачами) дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

3.4. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

3.5. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.6. Лабораторне заняття проводиться очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях або дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій.

3.7. До інших видів навчальних занять при здійсненні навчального процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проектів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.8. Практична підготовка студентів КНТЕУ, які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться за окремо затвердженою програмою.

3.9. Контрольні заходи з навчальної дисципліни при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання у КНТЕУ включають проміжний (модульний), підсумковий та інші визначені КНТЕУ контролю знань, умінь та навичок, набутих студентом, слухачем у процесі навчання. Усі контрольні заходи у КНТЕУ можуть здійснюватися відповідно до рішення навчального закладу дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

3.10. Державна атестація при підготовці фахівців за дистанційною формою навчання здійснюється згідно зі статтею 7 Закону України «Про вищу освіту».

4. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО (НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО) ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

4.1. Реалізація навчального процесу здійснюється за допомогою інформації, розташованої у віртуальному навчальному середовищі, а також організації спілкування і взаємовідносин суб'єктів дистанційного навчання.

4.2. Формування змісту, обсягів, структури навчальної програми, умінь та навичок студента, слухача має відповідати вимогам державного стандарту вищої освіти, встановленого для відповідної галузі знань, напряму підготовки та освітньо-кваліфікаційного рівня.

4.3. У КНТЕУ при організації навчального процесу за будь-якою формою навчання технології дистанційного навчання можуть використовуватися для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при здійсненні навчальних занять. Наприклад, під час карантину, вивченні додаткових (факультативних) предметів, навчанні студентів під час хвороби, участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах, отриманні консультацій тощо.

4.4. Навчання осіб із особливими потребами (у тому числі з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, психічними розладами) передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання при здійсненні всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну.

4.5. При виконанні навчальної програми дистанційного курсу у повному обсязі та отриманні за результатами підсумкового контролю позитивної оцінки студент, слухач отримує посвідчення про вивчення курсу з використанням дистанційних технологій.

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

5.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;
- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;
- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/навчальної програми підготовки;
- комплекси навчально-методичних матеріалів окремих курсів, на основі яких реалізується дистанційне навчання, і якими забезпечуються студенти, слухачі;
- електронну бібліотеку, як необхідний ресурс інформаційного середовища дистанційного навчання;
- сайт лабораторії дистанційного навчання КНТЕУ як основний елемент оперативного інформаційного середовища дистанційного навчання.

5.2. Програмно-технічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- систему загального та спеціального програмного забезпечення дистанційного навчання;
- систему технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій;
- систему супроводу технологічних засобів дистанційного навчання.

5.3. Кадрове забезпечення навчання з використанням дистанційних технологій у КНТЕУ включає викладачів-тьюторів, веб-дизайнерів і технічних адміністраторів.

5.4. Науково-педагогічні працівники (викладачі-тьютори) КНТЕУ повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання (не рідше одного разу на 5 років та обсягом не менше 108 академічних годин). Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання.

5.5. Підготовка викладачів-тьюторів здійснюється за окремими програмами, розробленими фахівцями лабораторії дистанційного навчання КНТЕУ (далі – ЛДН КНТЕУ).

5.6. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному й асинхронному режимах;
- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускну здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;
- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі

для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;

5.7. Веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
- документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);
- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;
- мультимедійні лекційні матеріали;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;
- інші ресурси навчального призначення.

5.8. Для організації та управління навчанням з використанням дистанційних технологій у КНТЕУ використовується система спеціального програмного забезпечення дистанційного навчання (далі – Система СПЗ ДН), що розміщується на сервері лабораторії дистанційного навчання та адмініструється працівниками ЛДН КНТЕУ.

5.9. Для забезпечення дистанційного навчання студентів, слухачів КНТЕУ може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші існуючі веб-ресурси.

5.10. Система СПЗ ДН забезпечує виконання таких функцій:

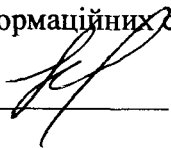
- реєстрація студентів, слухачів;
- ведення, зберігання та надання оперативної, поточної і підсумкової інформації про діяльність студентів, слухачів КНТЕУ, що навчаються з використанням дистанційних технологій;
- ведення, зберігання та надання оперативної, поточної і підсумкової інформації про діяльність викладачів-тьюторів;
- управління діяльністю груп студентів, слухачів;
- організація спілкування між студентами, слухачами та викладачами;
- програмне забезпечення процесу комп'ютерного тестування;
- захист та управління доступом до інформаційних ресурсів, що використовуються під час навчання у КНТЕУ.

5.12. КНТЕУ санкціонує і забезпечує доступ студента, слухача до Системи СПЗ.

5.13. Матеріально-технічне забезпечення дистанційного навчання у КНТЕУ включає приміщення, що обладнані комп'ютерною технікою, мережевим обладнанням, відеотехнікою, мультимедійною технікою із забезпеченням доступу до мережі Інтернет.

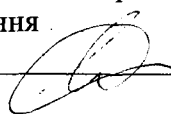
Погоджено:

Завідувач кафедри економічної кібернетики та інформаційних систем

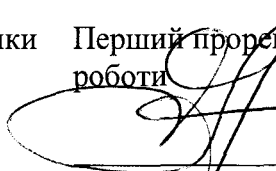
О.А. Харченко

Завідувач лабораторії дистанційного навчання

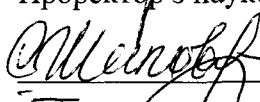
В.П. Роганов

Перший проректор з науково-педагогічної роботи

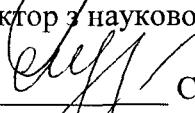
Н.В. Притульська

Проректор з науково-педагогічної роботи

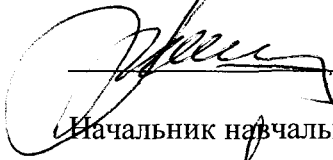
С.Л. Шаповал

Проректор з наукової роботи

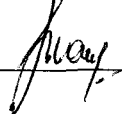
С.В. Мельниченко

Начальник планово-фінансового відділу

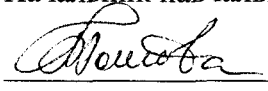
Т.І. Березовик

Начальник навчального відділу

Л.Є. Калиновська

Начальник навчально-методичного відділу

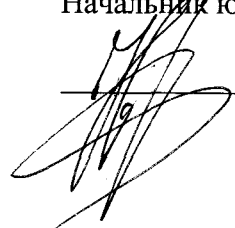
Т.А. Ротова

Директор ГЦІТ

Я.І. Шестак

Начальник юридичного відділу

О.Р. Івасин

Prof. Verbitska T. K.